

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
I. OD CÍRKEVNÍCH DĚJIN K DĚJINÁM CÍRKVE	
1. POZNÁMKY K FENOMÉNU CÍRKVE	11
<i>Problém církve; Směřování k fenoménu církve v instituci církve; Od „čisté“ eklesiologie k zápasu o církve</i>	
2. NAPĚTÍ MEZI FENOMÉNEM A HISTORICKOU SKUTEČNOSTÍ CÍRKVE	22
<i>Fenomén církve a historický rozměr pojmu církve; Horizontální rozměr pojmu církve; Eklesiologické zakotvení církevních dějin.</i>	
3. ODKAZ PRVOTNÍ CÍRKVE	28
<i>Zaměření k duchovnímu fenoménu církve; Trvalá tendence církve k úpadku; Problém existence církve.</i>	
II. VÝVOJ K RANÉ CÍRKVI KATOLICKÉ	
1. EKLESIOLOGICKÉ ROZCESTÍ POAPOŠTOLSKÉ EPOCHY	35
<i>Skrytý vývojový proces z generace na generaci; Nejasná christologie jako „náhlý“ přelom; Klemens římský – starost biskupa o sbor; Ignatios z Antiochie – starost biskupa a mučedníka o církve; Didaché – vyučování církve; Apoštolští otcové a krize autority v církvi; Defekt v christologii a nejasná existence církve.</i>	
2. ZÁPAS CÍRKVE O IDENTITU	54
<i>Markión a církve; Markión a Montanos – Slovo a Duch; Apologeti a církve; Od eklesiologického převratu k vnitřnímu konfliktu v christologii; Problém dogmatického myšlení v nejasné eklesiologii.</i>	
3. TEOLOGICKÁ MOBILIZACE CÍRKVE V KONFRONTACI S HEREZEMI	67
<i>Mobilizuje se vnitřně znejasněná církve; Vykročení k teologické nejednotě církve; Geneze víry v církve.</i>	
4. TEOLOGOVÉ RANÉ CÍRKVE KATOLICKÉ	78
<i>Irenaeus – biblický teolog; Tertullián – obhájce a kritik církve; Cyprián – teolog víry v církve; Órigenés – teolog a gnostik v církvi.</i>	
5. DUCHOVNÍ PROFIL RANÉ CÍRKVE KATOLICKÉ	88
<i>Oddělení autority Písma od autority tradice; Proměna bohoslužby; Kořeny asketického smýšlení v církvi; Zápasy o pochopení a praxi pokání; Počáteční stadium christologických sporů; Shrnutí – problém emancipace církve vůči evangelium.</i>	

III. VYKROČENÍ CÍRKVE K MOCI		
1.	OKOLNOSTI NOVÉHO ROZCESTÍ CÍRKVE	107
	<i>Říše a církev do počátku čtvrtého století; Bilance vnitřní a vnější proměny církve; Donatismus jako vyvrcholení sporu o svatou církev; Vznik, rozšíření a počáteční ohlas mnišství; Rozcestí jako místo pro orientaci.</i>	
2.	TEOLOGICKÁ DEZORIENTACE CÍRKVE	118
	<i>Konstantin a církev; Vývoj christologie před Nicaenem; Nicaenum a církev; Církev a císařové v boji o správnou christologii; Od Athanasia ke kappadockým otcům.</i>	
3.	DUCHOVNÍ PROFIL ŘÍŠSKÉ CÍRKVE	134
	<i>Zamyšlení nad konstantinským převratem; Tvář církve čtvrtého století; Západní církev a Priscillianus; Východní církev a Jan Zlatoústý.</i>	
4.	PRVNÍ CÍRKEVNÍ OTCOVÉ	141
	<i>Jeroným – intelektuál v církvi; Ambrož v boji o svrchovanost církve; Otazníky nad Ambrožovými zápasy.</i>	
IV. AUGUSTINŮV EKLESIOLOGICKÝ PRŮLOM		
1.	AUGUSTIN JAKO DUCHOVNÍ OSOBNOST	151
	<i>Charakter doby; Duchovní kořeny jeho osobnosti; Jeho duchovní zápasy ve světle jeho obrácení; Cesta k biskupskému stolci; V centru duchovních zápasů doby.</i>	
2.	MEZI AUTORITOU PÍSMO A AUTORITOU CÍRKVE	160
	<i>Augustinova cesta k spočinutí v Písmu; Neuvědomělý rozpor ve vztahu k Písmu a k církvi; Scestí v boji o jednotu církve.</i>	
3.	AUGUSTIN OTEVÍRÁ CÍRKVI NOVÉ OBZORY	169
	<i>Vztah víry a rozumu; Učení církve o hříchu a milosti; Augustin kontra Pelagius; Hledání identity církve tříbí jeho eklesiologii; Zápas o jednotu a svatost církve; Augustinovo tápání v úvahách o poslání církve ve společnosti; Zárodky nové eklesiologie u Augustina; Augustin jako tvůrce křížovatky; Augustinův odkaz.</i>	
V. CHAOTICKÉ VYZNĚNÍ VÝVOJE STAROVĚKÉ CÍRKVE		
1.	SCHIZMATICKÉ TENDENCE ZÁPASU O AUTORITU CÍRKVE	191
	<i>Zhodnocení Augustinské křížovatky církve; Formování teologicko-politických front; Efez 431 – proměna christologického sporu v mocenský boj v církvi; Cesta k Chalcedonu; Chalcedon – snaha o teologický závěr; Dogmatické myšlení jako dokumen chaoticke existence církve; Schizmatický náboj církve jako náboženského útvaru.</i>	
2.	VÝCHODNÍ CÍRKEV NA CESTĚ K IZOLACI	205
	<i>Akakiánské schizma; Východní církev za Justiniána; Doznění christologických sporů za rozpadu východní církve.</i>	

3.	ZÁPADNÍ CÍRKEV NA CESTĚ K MOCI	210
	<i>Západní církev jako dědic zanikající říše; Eklesiologická a soteriologická reakce na Augustina; Proměna západní církve v 5.-7. století; Doznění vývoje starověké církve.</i>	
VI.	STŘEDOVĚKÝ VÝVOJ K EKLESIOLOGICKÉ KRIZI	
1.	ZROD STŘEDOVĚKÉ TVÁŘE CÍRKVE	221
	<i>Okolnosti vzniku středověké církve; Směřování k mocenskému postavení; Hybné síly ve vývoji středověké církve; Na cestě k schismatu.</i>	
2.	VÝVOJ VNITŘNÍCH NAPĚTÍ V CÍRKVI	229
	<i>Ohlédnutí za kořeny; Problém reformních hnutí v středověké církvi; Středověké kacířství; Následky rozporného vývoje církve.</i>	
3.	SMĚŘOVÁNÍ K NOVÉ EKLESIOLOGII	237
	<i>Vyhrocení absence eklesiologické reflexe v církvi; Oddělení církevní a individuální zbožnosti; Orientace na Písmo jako nový eklesiologický impuls; Vyvrcholení spontánního zápasu o církve.</i>	
4.	ZÁPAS O CÍRKEV JAKO TEOLOGICKÝ KONFLIKT	245
	<i>Problém teologie, která z církve vychází, ale církve neoslovuje; Jan Viklef – teologické vyhocení zápasu o církve; Jan Hus – mobilizace k zápasu o církve.</i>	
VII.	REFORMAČNÍ VYÚSTĚNÍ ZÁPASU O CÍRKEV	
1.	EKLESIOLOGICKÝ AKCENT ČESKÉ REFORMACE	255
	<i>Orientace; Napětí mezi revolucí a reformací; Eklesiologický náboj čtyř artikulů pražských; Zápas o nový koncept církve; Od husitského dialogu k Trialogu B. Lukáše; Eklesiologické myšlení Jednoty bratrské.</i>	
2.	EVROPSKÁ REFORMACE V ZAJETÍ TRADIČNÍ EKLESIOLOGIE	269
	<i>Kořeny české a evropské reformace; Okolnosti vzniku reformačního akcentu v Evropě; Vnitřní napětí mezi českou a evropskou reformací.</i>	
3.	NEJASNÝ ODKAZ REFORMACE	281
	<i>Dvojí reformační orientace; Eklesiologický profil reformačních konfesí; Vyznění reformace.</i>	
VIII.	EKLESIOLOGICKÝ EPILOG	293
	<i>Problém náboženského charakteru církve; Církve jako prostor krize autority; K eklesiologickým kořenům teologického myšlení; Církve jako vágní prostor teologického myšlení.</i>	
	CITOVANÉ PRAMENY A LITERATURA	317